

Tin Petračić
Marko Badrić

UKLJUČENOST UČENIKA SREDNJE ŠKOLSKE DOBI U IZVANŠKOLSKE ŠPORTSKE AKTIVNOSTI

1. UVOD

Suvremeni način života povlači za sobom mnoge negativne posljedice kao što su deformacije lokomotornog aparata, bolesti dišnog i srčano-žilnog sustava, prekomjeran udio masnog tkiva itd.. Te nuspojave izražene su kod svih dobnih skupina, pa tako i kod učenica i učenika od 5. do 8. razreda. Danas učenici te školske dobi većinu vremena provode u aktivnostima koje nedovoljno utječu na razvoj cjelokupnog antropološkog statusa. Uvažavajući kretanje kao jednu od osnovnih biotičkih potreba svakog čovjeka, važnost kontinuiranog tjelesnog vježbanja te vrijednosti športa (odgojni utjecaj, važan čimbenik u prevenciji raznih vrsta ovisnosti, potiče interakciju i komunikaciju među mladima, temelj mentalnog i tjelesnog zdravlja i boljitka) nužno je što više djece usmjeriti u organizirane športske aktivnosti.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja bio je utvrditi stanje o uključenosti učenika spomenute školske dobi u izvanškolske športske aktivnosti na području grada Petrinje. Dobivene vrijednosti omogućit će objektivnu procjenu aktualnog stanja i nadamo se potaknuti daljnje usmjeravanje učenika u takve oblike organiziranog i sustavnog tjelesnog vježbanja.

3. METODE ISTRAŽIVANJA

Istraživanje je provedeno na uzorku od 284 učenice i učenika od 5. do 8. razreda u dvije osnovne škole na području grada Petrinje ("2. osnovna škola Petrinja" i "Osnovna škola Jabukovac").

Uzorak varijabli činilo je deset varijabli pomoću kojih je trebalo dobiti odgovor na pitanja kolika je dob učenika, jesu li uključeni u neke izvanškolske športske aktivnosti i jesu li im roditelji športski aktivni. Na postavljena pitanja učenici su odgovarali zaokruživanjem jednog od ponuđenih odgovora ili upisivanjem odgovora.

Za obradu prikupljenih podataka korišten je programski sustav Statistica 5.0. Analizom dobivenih frekvencija izračunati su postoci za svaki ponuđeni odgovor, a

zatim se pomoću hi-kvadrat testa testirala značajnost razlike u frekvencijama između pojedinih varijabli.

4. REZULTATI

Analizom prikupljenih podataka dobiveni su sljedeći rezultati:

Gledajući samo učenike utvrdili smo da je od ukupnog broja anketiranih učenika njih 46,5% uključeno u neku od izvanškolskih sportskih aktivnosti. Uzimajući u obzir razred koji pohađaju, zanimljivo je napomenuti da je 40,5% učenika 5. razreda, 33,3% učenika 6. razreda, 52,6% učenika 7. razreda i 52,1% učenika 8. razreda uključeno u izvanškolske sportske aktivnosti.

Kod anketiranih učenica dobili smo nešto drugačije rezultate, pa je tako od ukupnog broja anketiranih učenica njih 9,2% uključeno u neki od izvanškolskih sportskih klubova. Kad postotak učenica koje su uključene u izvanškolske sportske aktivnosti distribuiramo po razredima dobivamo da ih u 5. razredu ima 7,7%, u 6. razredu 8,1%, u 7. razredu 6,5% i u 8. razredu 14,3%. Utvrđena je statistički značajna razlika između anketiranih učenica i učenika srednje školske dobi (chi square=49,26, df=1, p=0,000) prema kriteriju uključenosti u izvanškolske sportske aktivnosti na području grada Petrinje.

Na pitanje idu li na ljetovanje, od ukupnog broja anketiranih učenica i učenika njih 72,9% odgovorilo je potvrdno, dok se situacija drastično mijenja kod odgovora na pitanje idu li na zimovanje, te ih je samo 14,1% odgovorilo potvrdno. Bitno je napomenuti da nije utvrđena statistički značajna razlika u varijabli idu li na ljetovanje (chi square=2,61, df=1, p=0,107) i u varijabli idu li na zimovanje (chi square=2,61, df=1, p=0,140) s obzirom na uključenost u izvanškolske sportske aktivnosti.

Na pitanje bave li im se roditelji bave sportskom aktivnošću, 2,8% učenica i učenika odgovorilo je da su im oba roditelja sportski aktivna, 10,9% odgovorilo je da im je jedan roditelj sportski aktivan, a čak 86,3% da im se roditelji ne bave sportskom aktivnošću. Ovdje je zanimljivo napomenuti da je 25% roditelja ispitanika uključenih u izvanškolske sportske aktivnosti sportski aktivno, dok se ta brojka kod učenica i učenika koji ne sudjeluju u izvanškolskim sportskim aktivnostima spušta ispod 10% i tu nalazimo statistički značajnu razliku (chi square=15,22, df=2, p=0,000).

Gledajući radni odnos roditelja utvrđena je statistički značajna razlika između zaposlenih i nezaposlenih roditelja (chi square=10,48, df=2, p=0,001) prema kriteriju uključenosti ispitanika u izvanškolske sportske aktivnosti, pa tako od ukupnog broja sportski aktivnih anketiranih učenika njih 78% ima jednog ili oba roditelja zaposlena.

5. DISKUSIJA I ZAKLJUČAK

Podaci dobiveni ovim anketnim upitnikom pokazuju da je svaki drugi anketirani učenik uključen u izvanškolske športske aktivnosti. Gledajući učenice dolazimo do zaključka da je tek svaka deseta učenica od 5. do 8. razreda uključena u neke od izvanškolskih športskih aktivnosti. Svaki 7 učenik ili učenica ide na zimovanje, dok 86% ispitanika tvrdi da im se roditelji ne bave nikakvim tjelesnim aktivnostima.

Gledajući ove rezultate nameću se pitanja tko je odgovoran za ovakvo stanje, kakav je zdravstveni status tih učenika, imaju li ta djeca uopće priliku i uvjete baviti se športom u svom mjestu stanovanja? Ako znamo koliki utjecaj na tu djecu imaju ili bi trebali imati njihovi roditelji kojih je 86% športski i fizički neaktivno, možemo li i trebamo li očekivati više?

Naravno, tu nikako ne smijemo zaboraviti profesore kineziologije koji bi trebali i morali napraviti važan korak u usmjeravanju učenika u aktivno bavljenje športom i tjelesnim aktivnostima. Mnogi slučajevi nam pokazuju da su upravo profesori tjelesne i zdravstvene kulture ti zbog kojih se učenici odlučuju ili ne odlučuju uključiti u neke od ponuđenih športskih aktivnosti. Županijske i gradske institucije koje su zadužene za šport i njegovo promicanje imaju veliku obvezu da aktivnije krenu u akciju promicanja športa i zdravlja i time pridonese uključivanju djece i učenika u organizirane športske aktivnosti i smanjenju negativnih utjecaja suvremenog načina života. Već ranije spomenute vrijednosti športa i važnost tjelesnog vježbanja daju nam dovoljan razlog da svi zajedno omogućimo svoj djeci, a naročito učenicima osnovnih škola bavljenje športskim aktivnostima.

Konačno, država i društvo usmjereno na razvoj i budućnost trebali bi poticati i osigurati uvjete za bavljenje športskim aktivnostima svim svojim članovima.

6. LITERATURA

1. Findak, V. (1999). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Školska knjiga, Zagreb.
2. Mraković, M. (1992). Uvod u sistematsku kineziologiju. Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
3. Milanović, D. (1997). Osnove teorije treninga, u Priručnik za sportske trenere. Fakultet za fizičku kulturu, Zagreb.

ANKETNI UPITNIK

Uključenost učenika srednje školske dobi u izvanškolske športske aktivnosti.

Molimo da pažljivo pročitaš pitanja prije ispunjavanja i iskreno odgovoriš na sva postavljena pitanja. Upitnik je anoniman, a podaci će biti objavljeni u Zborniku radova 14. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske.

1. NAVEDI RAZRED I ŠKOLU KOJU POHAĐAŠ? 5.r. 6.r. 7.r. 8.r.

OŠ

2. SPOL (zaokružiti) Ž M

3. S KOJIM USPJEHOM SI ZAVRŠIO-LA PROŠLO POLUGODIŠTE? 1 2 3 4 5

4. JESI LI ČLAN NEKOG ŠPORTSKOG KLUBA (IZVAN ŠKOLE) ? DA NE

AKO DA, KOJI JE TO ŠPORT:

5. KOLIKO PUTA TJEDNO TRENIRAŠ U SVOM KLUBU? 1 2 3 i više

6. KOLIKO DUGO SE BAVIŠ TOM ŠPORTSKOM AKTIVNOŠĆU?

1 god. 2 god. 3 god. i više

7. IDEŠ LI NA LJETOVANJE? DA NE

8. IDEŠ LI NA ZIMOVANJE/SKIJANJE? DA NE

9. DA LI TI SE RODITELJI BAVE ŠPORTSKOM AKTIVNOŠĆU?

DA NE SAMO JEDAN

10. DA LI SU TI RODITELJI ZAPOSLENI?

DA NE SAMO JEDAN

HVALA!